

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. rugsėjo 3 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 – 1 straipsnio 1 dalis – Taikymo sritis – Civilinės ir komercinės bylos – Jurisdikcija – Išimtinė jurisdikcija – 24 straipsnio 5 punktas – Ieškiniai, susiję su teismo sprendimų vykdymu – Imunitetu nuo vykdymo grindžiamas tarptautinės organizacijos ieškiny, kuriuo siekiama, kad būtų panaikintas areštas ir uždrausta jį vėl taikyti“

Byloje C-186/19

dėl *Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas) 2019 m. vasario 22 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. vasario 26 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Supreme Site Services GmbH,

Supreme Fuels GmbH & Co KG,

Supreme Fuels Trading Fze

prieš

Supreme Headquarters Allied Powers Europe

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija)

kuri sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, teisėjai M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (pranešėja) ir N. Jääskinen,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. gruodžio 12 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Supreme Fuels Trading Fze, Supreme Fuels GmbH & Co KG, Supreme Site Services GmbH*, atstovaujамų *advocaten* J. van de Velden, G. van der Bend ir B. Korthals Altes-van Dijk,
- *Supreme Headquarters Allied Powers Europe*, atstovaujamos *advocaat* G. den Dekker ir advokatų D. Waelbroeck, D. Slater ir I. Antypas,

* Proceso kalba: nyderlandų.

- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman, M. A. M. de Ree ir J. Hoogveld,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pochet, C. Van Lul ir J.-C. Halleux,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos V. Karra, S. Papaioannou ir S. Charitaki,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* A. Grumetto,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos J. Schmoll ir F. Koppensteiner,
- Europos Komisijos, atstovaujamos R. Troosters ir M. Heller,

susipažinęs su 2020 m. balandžio 2 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) 1 straipsnio 1 dalies ir 24 straipsnio 5 punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant bylą dėl Šveicarijoje įsteigtos *Supreme Site Services GmbH*, Vokietijoje įsteigtos *Supreme Fuels GmbH & Co KG*, Jungtiniuose Arabų Emyratuose įsteigtos *Supreme Fuels Trading Fze* (toliau kartu – bendrovės *Supreme*) ir Belgijoje įsteigtos *Supreme Headquarters Allied Powers Europe* (toliau – SHAPE) ginčo dėl arešto panaikinimo.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

- 3 1952 m. rugpjūčio 28 d. Paryžiuje pasirašyto Protokolo dėl tarptautinių karinių vadaviečių, įsteigtų įgyvendinant Šiaurės Atlanto sutartį, statuso (toliau – Paryžiaus protokolas) I straipsnio a punkte nustatyta:

„Susitarimas“ – tai Šiaurės Atlanto Sutarties Šalių susitarimas dėl jų karinių pajėgų statuso, pasirašytas 1951 m. birželio 19 d. Londone.“

- 4 Paryžiaus protokolo XI straipsnyje nustatyta:

„1. Pagal Susitarimo VIII straipsnio nuostatas Vyriausioji vadavietė gali kaip ieškovas ar atsakovas dalyvauti teismo procese. Tačiau priimančioji valstybė ir Vyriausioji vadavietė ar bet kuri jai pavaldi ir jos įgaliota Sąjungininkų vadavietė gali susitarti, kad priimančioji valstybė veikia Vyriausiosios vadavietės vardu šios valstybės teismuose, kai ši vadavietė yra proceso šalis.“

2. Išskyrus atvejus, kai taikomas Susitarimo VII straipsnio 6 dalies a punktas ir XIII straipsnis, Sąjungininkų vadavietėms negali būti taikomos jokios vykdomosios priemonės ir priemonės, kuriomis siekiama konfiskuoti [arba] areštuoti jos turtą ar lėšas.“

Sąjungos teisė

5 Reglamento Nr. 1215/2012 10, 34 ir 36 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(10) šio reglamento taikymo sritis turėtų apimti visas pagrindines civilines ir komercines bylas, išskyrus kai kurias aiškiai nustatytas bylas <...>

<...>

(34) turėtų būti užtikrintas 1968 m. [rugšėjo 27 d. Briuselio konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32)], [2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42)] ir šio reglamento tęstinumas ir tuo tikslu nustatytos pereinamosios nuostatos. Tęstinumą taip pat turi užtikrinti Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, aiškindamas 1968 m. Briuselio konvenciją ir ją pakeičiančius reglamentus;

<...>

(36) nedarant poveikio valstybių narių pareigoms pagal Sutarčių nuostatas, šis reglamentas neturėtų daryti poveikio trečiosios šalies ir valstybės narės dvišalių konvencijų ir susitarimų, sudarytų iki Reglamento (EB) Nr. 44/2001 įsigaliojimo dienos, kurie susiję su šiame reglamente reglamentuojamais klausimais, taikymui.“

6 Šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šis reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Visų pirma šis reglamentas netaikomas mokesčių, muitų ar administracinėms byloms arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą vykdant valstybės įgaliojimus (*acta iure imperii*).“

7 Šio reglamento 4 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Pagal šį reglamentą asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškiniai turi būti pareiškiama tos valstybės narės teismuose, neatsižvelgiant į šių asmenų pilietybę.“

8 Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punkte nustatyta:

„Toliau išvardyti valstybės narės teismai turi išimtinę jurisdikciją, neatsižvelgiant į ginčo šalių nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą:

<...>

5) nagrinėti ieškinius, susijusius su teismo sprendimų vykdymu, – valstybės narės, kurioje minėtas teismo sprendimas buvo įvykdytas arba turi būti vykdomas, teismai.“

9 Šio reglamento 35 straipsnyje nustatyta:

„Valstybės narės teismui gali būti pateiktas prašymas taikyti pagal tos valstybės narės teisę numatytas laikinas priemones, įskaitant apsaugos priemones, net jeigu kitos valstybės narės teismai turi jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės.“

10 Šio reglamento 73 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Šis reglamentas nedaro poveikio trečiosios valstybės ir valstybės narės dvišalių konvencijų ir susitarimų, sudarytų iki Reglamento (EB) Nr. 44/2001 įsigaliojimo dienos, kurie susiję su šiame reglamente reglamentuojamais klausimais, taikymui.“

Nyderlandų teisė

11 *Nederlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering* (Nyderlandų civilinio proceso kodeksas; toliau – Civilinio proceso kodeksas) 700 straipsnyje nustatyta:

„1. Areštui taikyti būtinas teismo, kurio veiklos teritorijoje yra vienas ar daugiau areštuotinių daiktų, ir, jei areštas taikomas ne daiktams, vietos, kur yra skolininko ar kito asmens ar vieno iš asmenų, kuriam taikomas areštas, nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta, teismo laikinąsias apsaugos priemones taikančio teisėjo leidimas.

2. Leidimui gauti teikiamas prašymas, jame nurodomi prašomo taikyti arešto pobūdis ir teisės, kuria ieškovas remiasi, pobūdis ir, jeigu tai yra teisė į piniginį reikalavimą, taip pat jo dydis arba, jeigu jis dar nenustatytas, jo maksimalus dydis, laikantis atitinkamo arešto rūšiai įstatyme nustatytų specialių reikalavimų. Laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas priima sprendimą po nagrinėjimo supaprastinta tvarka. <...>

<...>“

12 Civilinio proceso kodekso 705 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Areštą leidęs taikyti laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas, gavęs bet kurio suinteresuotojo asmens prašymą, vykdydamas laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūrą gali panaikinti areštą, jeigu jurisdikciją turi bendrosios kompetencijos teismas.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

13 SHAPE yra tarptautinė organizacija, įsteigta Monse (Belgija) remiantis Paryžiaus protokolu. Briunsiume (Nyderlandai) įsteigta SHAPE pavaldi regioninė vadovietė *Allied Joint Force Command Brunssum* (Briunsiumo jungtinių pajėgų vadovybė; toliau – JFCB).

14 2001 m. gruodžio 20 d. rezoliucija Jungtinių Tautų Saugumo Taryba leido įsteigti Tarptautines saugumo paramos pajėgas (toliau – ISAF) saugumui Afganistane sustiprinti.

15 Nuo 2003 m. rugpjūčio 11 d. Šiaurės Atlanto sutarties organizacija (toliau – NATO) vykdė ISAF strateginį vadovavimą, valdymą ir koordinavimą.

16 Kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos, bendrovės *Supreme*, remdamosi dviem bendraisiais susitarimais dėl užsakymų (*Basic Ordering Agreements*; toliau – BOA susitarimai), atitinkamai pasirašytais 2006 m. vasario 1 d. ir 2007 m. kovo 15 d., tiekė SHAPE degalus ISAF misijos Afganistane reikmėms. BOA susitarimai baigė galioti 2014 m. lapkričio 30 d.

17 2013 m. lapkričio mėnesį JFCB ir bendrovės *Supreme*, siekdamos užtikrinti, kad būtų sumokėtos visos išlaidos pagal tuos susitarimus, pasirašė susitarimą dėl sąlyginio deponavimo, kuriame šios bendrovės taip pat nurodytos kaip „tiekėjos“.

18 Remiantis šiuo susitarimu:

„PREAMBULĖ:

<...>

B. Baigus galioti sutartims, įgaliotieji NATO klientai [bendrovėms] *Supreme* galės sumokėti tam tikras tikslinamas sumas, apmokėti neapmokėtas sąskaitas faktūras ar vėlesnes išlaidas <...> arba dėl permokų susidariusios sumos išliks mokėtinos NATO ar NATO įgaliotiems klientams ir jiems grąžintinos.

C. Šalys pripažįsta, kad sutartyse numatytoms galimoms išlaidoms, baigus galioti BOA [susitarimams], bus taikomi riboti atsiskaitymo mechanizmai.

Be to, gali būti, kad baigus galioti sutartims NATO ar NATO įgalioti klientai neturės reikiamų lėšų patvirtintoms išlaidoms sumokėti. Siekdamas išspręsti šiuos praktinio pobūdžio klausimus, šalys susitarė susitarime dėl sąlyginio deponavimo numatytais sąlygomis atidaryti sąlyginio deponavimo sąskaitą, iš kurios atlyginami reikalavimai kompensuoti ar sumokamos kitos tikslinamosios sumos, ir sudaryti toliau nurodytą susitarimą dėl sąlyginio deponavimo.

ŠALYS SUTARIA:

<...>

2. Sąlyginio deponavimo sąskaitos atidarymas

<...>

2.2 Reikia konstatuoti, kad NATO ir NATO įgalioti klientai lieka deponuotų lėšų, apskaičiuojamų taikant sąlyginį deponavimą (3.2 punktas), savininkai nuo tada, kai NATO ar NATO įgalioti klientai įvykdo mokėjimą. Bet koks deponuotų lėšų nuosavybės teisės perdavimas gali būti vykdomas tik patvirtintiems reikalavimams kompensuoti ar kitoms tikslinamosioms sumoms padengti.

<...>

4. Tiekėjo pareigos

<...>

4.4 Tiekėjas reikalavimus perduoda tiesiogiai „lėšų išmokėjimo“ darbo grupei ir neturi jokios reikalavimo teisės ar teisių į sąlyginį depozitą.

<...>

19 JFCB atlikus bendrovių *Supreme* finansinius auditus, šios bendrovės 2013 m. NATO grąžino apie 122 mln. Jungtinių Amerikos Valstijų dolerių (USD) (apie 112 mln. EUR) dėl susidariusių permokų. Grąžinama suma buvo pervesta į sąlyginio deponavimo sąskaitą, pagal susitarimą dėl sąlyginio deponavimo atidarytą Briuselyje (Belgija) esančiame *BNP Paribas* banke.

20 2015 m. gruodžio 1 d. bendrovės *Supreme* pareiškė ieškinį *SHAPE* ir *JFCB rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas, Nyderlandai), prašydamos, kad reikalaujamos sumos būtų sumokėtos iš lėšų, pervestų į sąlyginio deponavimo sąskaitą (toliau – byla dėl esmės). Bendrovės *Supreme* prašymą grindė tuo, kad jos pagal BOA susitarimus tiekė *SHAPE* degalus, skirtus ISAF misijai Afganistane, o *SHAPE* ir *JFCB* neįvykdė pareigos sumokėti.

- 21 SHAPE ir JFCB pateikė *rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas) kompetencijos nebuvimu grindžiamą prieštaravimą, remdamosi imunitetu nuo jurisdikcijos. 2017 m. vasario 8 d. sprendime tas teismas konstatavo, kad turi jurisdikciją nagrinėti bendrovių *Supreme* reikalavimus. 2017 m. gegužės 4 d. SHAPE pateikė apeliacinį skundą dėl šio sprendimo. Kaip patikslinta per Teisingumo Teisme vykusį teismo posėdį, 2019 m. gruodžio 10 d. *Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboso apeliacinis teismas, Nyderlandai) panaikino *rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas) sprendimą ir nusprendė, kad neturi jurisdikcijos nagrinėti ginčą dėl SHAPE ir JFCB imuniteto nuo jurisdikcijos. Dėl šio sprendimo pateiktas kasacinis skundas *Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas).
- 22 Tuo metu, kai buvo nagrinėjama ši byla dėl esmės, *rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas) buvo pradėti kiti du procesai.
- 23 Pirmame procese, kuriame netaikomas rungimosi principas, gavęs *Supreme* bendrovių prašymą, *rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas) laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas 2016 m. balandžio 14 d. nutartimi leido bendrovių *Supreme* naudai taikyti Briuselyje *BNP Paribas* banke sąlyginio deponavimo sąskaitoje esančių lėšų (217 857 167 USD; apie 200 855 593 EUR) areštą. Areštas įvykdytas 2016 m. balandžio 18 d.
- 24 2017 m. kovo 17 d. antrame procese, vykstančiame dėl prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo pagrindinėje byloje, SHAPE kreipėsi į *rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas), kad būtų panaikintas sąlyginio deponavimo sąskaitos areštas, nustatytas 2016 m. balandžio 14 d. nutartimi, ir bendrovėms *Supreme* būtų uždrausta prašyti taikyti naują areštą, remiantis tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis. Grįsdama prašymą SHAPE rėmėsi imunitetu nuo vykdymo.
- 25 2017 m. birželio 12 d. sprendimu *rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas) tenkino SHAPE prašymą.
- 26 2017 m. birželio 27 d. sprendimu *Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboso apeliacinis teismas, Nyderlandai) tą sprendimą paliko galioti, savo jurisdikciją nagrinėti SHAPE prašymą grįsdamas Reglamento Nr. 1215/2012 35 straipsniu ir Civilinio proceso kodekso 705 straipsniu, kuriame nustatyta, kad, jeigu Nyderlandų teismas leido taikyti areštą, jis turi jurisdikciją ir jį panaikinti.
- 27 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, jog *Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboso apeliacinis teismas) nusprendė, kad SHAPE interesas išlaikyti imunitetą nuo vykdymo buvo viršesnis už bendrovių *Supreme* interesą išieškoti skolą ir neprieštaravo 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsniui.
- 28 2017 m. rugpjūčio 21 d. bendrovės *Supreme* dėl šio sprendimo pateikė kasacinį skundą *Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas).
- 29 Visų pirma tas teismas nurodo, kad bendrovių *Supreme* naudai Belgijoje taikytas areštas jau buvo panaikintas tada, kai Belgijos teismas, remdamasis 1925 m. kovo 28 d. Briuselyje pasirašyta Belgijos Karalystės ir Nyderlandų Karalystės konvencija dėl teritorinės jurisdikcijos, bankroto ir teismo sprendimų, arbitražo sprendimų ir autentiškų dokumentų galiojimo ir vykdymo (toliau – 1925 m. dvišalė konvencija), leido vykdyti 2017 m. birželio 12 d. *rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas) ir 2017 m. birželio 27 d. *Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (Hertogenboso apeliacinis teismas) sprendimus. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad bendrovės *Supreme* išsaugo suinteresuotumą pareikšti ieškinį, nes *rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas) ne tik leido panaikinti areštą, bet ir uždraudė bendrovėms *Supreme* vėl taikyti tokią priemonę sąlyginio deponavimo sąskaitai.

- 30 Be to, *Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas) patikslina, kad jis savo iniciatyva turi nagrinėti, ar kitos valstybės narės teismas turi išimtinę jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punktą. Vis dėlto prieš atlikdamas tokią analizę prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja, ar SHAPE pateiktas prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo patenka į Reglamento Nr. 1215/2012 materialinę taikymo sritį.
- 31 Pirma, dėl šio aspekto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, ar dėl aplinkybės, kad per arešto panaikinimo procedūrą SHAPE rėmėsi imunitetu nuo vykdymo, buvo galima nuspręsti, kad ji veikė vykdydama viešosios valdžios įgaliojimus, todėl byla nepateko į Reglamento Nr. 1215/2012 materialinę taikymo sritį. Taip pat šis teismas siekia išsiaiškinti, kokį poveikį bylos pripažinimui civiline ar komercine byla, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, gali turėti faktinė aplinkybė, kad areštą leista taikyti dėl skolos, susidariusios esant sutartiniams santykiams, kuri yra bylos dėl esmės dalykas.
- 32 Antra, jeigu byla patenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, ar gavus teisėjo leidimą taikyto arešto panaikinimas priskiriamas Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punkte nustatytai išimtinai jurisdikcijai, kiek tai susiję su teismo sprendimo vykdymu. Tam teismui kyla abejonių dėl to, kad jurisdikcijai taikomos bendros tvarkos išimties aiškinamos siaurai, be to, su vykdymo procesu glaudžiai susijusios procedūros patenka į šio reglamento 24 straipsnio 5 punkto taikymo sritį. Tam teismui kyla abejonių ir dėl poveikio, kurį šio antrojo klausimo analizei gali padaryti aplinkybė, kad SHAPE rėmėsi imunitetu nuo vykdymo. To teismo nuomone, galima manyti, kad valstybės narės, kurioje tarptautinės organizacijos atžvilgiu taikytas areštas, teismai gali geriausiai vertinti, ar areštas prieštarauja imunitetui nuo vykdymo, kurį ši organizacija nurodo, remdamasi šiai valstybei narei taikoma sutartimi ar tarptautine paprotine teise.
- 33 Trečia, jeigu imunitetas nuo vykdymo, kuriuo remiasi SHAPE, gali daryti poveikį Reglamento Nr. 1215/2012 taikymui, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių dėl to, kokių mastu teismas, į kurį kreiptasi, turi vertinti, ar šiuo imunitetu remiamasi pagrįstai. Konkrečiau kalbant, jam kyla abejonių dėl to, kaip šiuo atveju turi būti taikoma taisyklė, pagal kurią teismas turi vertinti visus jo turimus duomenis, įskaitant šiuo klausimu atsakovo pateiktus prieštaravimus.
- 34 Šiomis aplinkybėmis *Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. a) Ar Reglamentas [Nr. 1215/2012] aiškintinas taip, kad byla, kaip nagrinėjama šiuo atveju, kurioje tarptautinė organizacija prašo:
- i) panaikinti priešingos šalies prašymu kitoje valstybėje narėje įvykdytą trečiosios šalies administruojamų lėšų areštą ir
  - ii) nustatyti draudimą priešingai šaliai prašyti paskirti kitą areštą dėl tos pačios faktinės aplinkybės,
- kai šie prašymai grindžiami imunitetu nuo vykdymo, visiškai ar iš dalies laikytina civiline arba komercine byla, kaip ji suprantama pagal [šio reglamento] 1 straipsnio 1 dalį?
- b) Ar atsakant į 1a klausimą turi reikšmės – ir, jei taip, tai kokios – aplinkybė, kad valstybės narės teismas paskyrė areštą dėl priešingos šalies tariamai turimo reikalavimo tarptautinei organizacijai, kai šis reikalavimas yra iš esmės nagrinėjamas šios valstybės narės teisme ir susijęs su iš sutarties kilusiu ginču dėl mokėjimo už degalus, kurie buvo patiekti su tarptautine organizacija susijusios kitos tarptautinės organizacijos vykdytai taikos misijai?

2. a) Jei į 1a klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punktas aiškintinas taip, kad tokiu atveju, kai valstybės narės teismas leido areštuoti trečiosios šalies administruojamas lėšas ir paskui kitoje valstybėje narėje buvo įvykdytas jų areštas, išimtinę jurisdikciją priimti sprendimą dėl prašymo panaikinti šį areštą turi valstybės narės, kurioje buvo įvykdytas trečiosios šalies administruojamų lėšų areštas, teismai?
  - b) Ar atsakant į 2a klausimą turi reikšmės – ir, jei taip, tai kokios – aplinkybė, kad tarptautinė organizacija prašymą panaikinti trečiosios šalies administruojamų lėšų areštą grindė savo imunitetu nuo vykdymo?
3. Jei atsakant į klausimą, ar byla yra civilinė arba komercinė, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, ir ar pateiktas prašymas patenka į šio reglamento 24 straipsnio 5 punkto taikymo sritį, yra reikšminga aplinkybė, kad tarptautinė organizacija prašymus grindė savo imunitetu nuo vykdymo: kokių mastu teismas, į kurį kreiptasi, privalo patikrinti, ar šis pagrindas pareikštas pagrįstai, ir ar taikoma taisyklė, kad teismas turi įvertinti visą jam pateiktą informaciją, taip pat, atsižvelgiant į aplinkybes, priešingosios šalies prieštaravimus, ar taikoma kokia nors kita taisyklė?“

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

- 35 Paskelbus generalinio advokato išvadą, Teisingumo Teismo kanceliarija gavo SHAPE prašymą atnaujinti žodinę proceso dalį pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 83 straipsnį. Grįsdama prašymą ji iš esmės tvirtina, kad išvados 90 ir 100–103 punktuose generalinis advokatas savo vertinimą grindė klaidingu faktinių ir teisinių aplinkybių, susijusių su tarptautinių organizacijų veikimu, vertinimu.
- 36 Pagal šį 83 straipsnį Teisingumo Teismas, išklauses generalinį advokatą, gali bet kada nutarti pradėti ar atnaujinti žodinę proceso dalį – pirmiausia, jeigu mano, kad jam nepateikta pakankamai informacijos, arba jeigu baigus žodinę proceso dalį šalis pateikė naują faktą, kuris gali būti lemiamas Teisingumo Teismui priimant sprendimą, arba jeigu nagrinėjant bylą reikia remtis argumentu, dėl kurio šalys ar Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys nepateikė nuomonės (šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Carratù*, C-361/12, EU:C:2013:830, 18 punktą ir 2019 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Bosworth ir Hurley*, C-603/17, EU:C:2019:310, 17 punktą ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 37 Vis dėlto Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statute ir Procedūros reglamente šalims nenumatyta galimybės pateikti atsiliepimų į generalinio advokato išvadą (2017 m. vasario 15 d. Sprendimo *W ir V*, C-499/15, EU:C:2017:118, 35 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 38 Šiuo atveju argumentais, kuriais SHAPE remiasi prašyme atnaujinti žodinę proceso dalį, kritikuojama šioje byloje pateikta generalinio advokato išvada. Kadangi ji Teisingumo Teismui neprivaloma, nebūtina atnaujinti žodinės proceso dalies kiekvieną kartą, kai generalinis advokatas iškelia aspektą, dėl kurio pagrindinės bylos šalys su juo nesutinka (2014 m. balandžio 3 d. Sprendimo *Weber*, C-438/12, EU:C:2014:212, 30 punktas).
- 39 Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas, išklauses generalinį advokatą, mano, kad turi visą informaciją, būtiną atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus, ir kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje nurodyti šalys ir suinteresuotieji asmenys pateikė nuomonę dėl visų sprendimui nagrinėjamoje byloje priimti reikiamų argumentų.
- 40 Taigi Teisingumo Teismas mano, kad nereikia atnaujinti žodinės proceso dalies.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl priimtinumų

- 41 SHAPE nurodo, kad pirmas ir antras klausimai nepriimtini tiek, kiek jie susiję su prašymu panaikinti areštą, t. y. pirmo klausimo a dalies i punktas ir antro klausimo a ir b dalys, nes jie tapo hipotetiniai todėl, kad, gavus bendrovių *Supreme* prašymą, 2016 m. balandžio 14 d. *rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas) sprendimu nustatytas areštas jau buvo panaikintas paskelbus pirmosios instancijos ir apeliacinės instancijos teismų sprendimus, atitinkamai 2017 m. birželio 12 d. to paties teismo ir 2017 m. birželio 27 d. *Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (Hertogenbosco apeliacinis teismas) sprendimus, įvykdytus gavus Belgijos teismo leidimą pagal 1925 m. dvišalę konvenciją.
- 42 Šiuo klausimu primintina, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės išaiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytus teisinius pagrindus ir faktines aplinkybes, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma reikšmingumo prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pagal SESV 267 straipsnį pateikto prejudicinio klausimo tik jeigu, be kita ko, neįvykdyti Procedūros reglamento 94 straipsnyje nustatyti reikalavimai dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą turinio arba akivaizdu, kad nacionalinio teismo prašomas Sąjungos teisės normos išaiškinimas ar galiojimo vertinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku arba jeigu problema hipotetinė (2017 m. birželio 14 d. Sprendimo *Online Games ir kt.*, C-685/15, EU:C:2017:452, 42 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 43 Vis dėlto iš pagrindinės bylos aplinkybių nematyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo dėl prašymo panaikinti areštą pateikti prejudiciniai klausimai visiškai nesusiję su bylos aplinkybėmis ar ginčo dalyku, juo labiau kad tik šis teismas turi nustatyti kontrolės, taikomos nagrinėjant kasacinį skundą dėl 2017 m. birželio 27 d. *Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (Hertogenbosco apeliacinis teismas) sprendimo, kuriuo paliktas galioti 2017 m. birželio 12 d. paskelbtas *rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas) sprendimas tenkinti SHAPE pateiktą prašymą panaikinti areštą, ribas.
- 44 Šiomis aplinkybėmis, kaip nurodė generalinis advokatas išvados 31 punkte, klausimas, ar Nyderlandų teismai turi tarptautinę jurisdikciją pagal Reglamentą Nr. 1215/2012 priimti sprendimą dėl šio prašymo panaikinti areštą, neatrodo nei hipotetinis, nei akivaizdžiai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku.
- 45 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikia pripažinti priimtinu.

Dėl pirmojo klausimo

- 46 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, apima valstybės narės teisme pateiktą prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kuriame tarptautinė organizacija remiasi imunitetu nuo jurisdikcijos, kad būtų panaikintas tiek areštas, taikomas kitoje nei teismo buvimo vietos valstybėje narėje, tiek draudimas paskirti kitą areštą remiantis tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis ir pateiktą tuo pačiu metu, kai lygiagrečiai nagrinėjama byla dėl esmės, susijusi su galima skola už degalus, kurie buvo tiekiami šios tarptautinės organizacijos užtikrintai taikos palaikymo operacijai.
- 47 Pirmiausia reikia priminti, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, atsižvelgiant į tai, jog Reglamentu Nr. 1215/2012 panaikinamas ir pakeičiamas Reglamentas Nr. 44/2001, kuris savo ruožtu pakeitė 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvenciją dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose

- vykdymo, su pakeitimais, padarytais vėlesnėmis konvencijomis dėl naujų valstybių narių prisijungimo prie šios konvencijos (toliau – 1968 m. Briuselio konvencija), Teisingumo Teismo pateiktas šių teisės aktų nuostatų aiškinimas taikomas ir Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatomis, kai šias nuostatas galima laikyti „lygiavertėmis“ (2019 m. liepos 29 d. Sprendimas *Tibor-Trans*, C-451/18, EU:C:2019:635, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 48 Siekiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti naudingą atsakymą, pirmojo klausimo nagrinėjimą reikia išskaidyti į tris dalis ir pirmiausia nagrinėti pagrindinėje byloje pateikto prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo pobūdžio poveikį galimybei jį priskirti prie „civilinių ir komercinių bylų“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, kad paskui būtų galima nagrinėti jurisprudencijoje nustatytus kriterijus, pagal kuriuos prašymas galėtų būti pripažintas priskiriamu prie tų bylų, ir galiausiai imuniteto vaidmenį atliekant šį priskyrimą.
- 49 Pirma, dėl pagrindinėje byloje pateikto prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo pobūdžio poveikio jo priskyrimui prie „civilinių ir komercinių bylų“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, iš pradžių svarbu konstatuoti, kad, kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos, šiuo prašymu siekiama, kad būtų taikomos laikinosios apsaugos priemonės faktinei situacijai, kurią vertina teismas tarp tų pačių šalių iškeltoje byloje dėl esmės, apsaugoti. Todėl galima nuspręsti, kad toks prašymas siejamas su „laikinosiomis priemonėmis, įskaitant apsaugos priemones“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 35 straipsnį, jeigu jis patenka į šio reglamento taikymo sritį.
- 50 Iš tikrųjų remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl 1968 m. Briuselio konvencijos 24 straipsnio išaiškinimo, kuris taikomas lygiavertėms Reglamento Nr. 1215/2012 35 straipsnio nuostatomis, „laikinosiomis ir apsaugos priemonėmis“ laikytinos priemonės, kurios į to reglamento taikymo sritį patenkančiose bylose skirtos išsaugoti faktinei arba teisei situacijai tam, kad būtų apsaugotos teisės, kurias, be kita ko, prašoma pripažinti bylą iš esmės nagrinėjančiame teisme (šiuo klausimu žr. 1992 m. kovo 26 d. Sprendimo *Reichert ir Kockler*, C-261/90, EU:C:1992:149, 34 punktą).
- 51 Toliau dėl bylos dėl esmės ir laikinųjų apsaugos priemonių susiejimo pažymėtina, jog Teisingumo Teisme pastabas pateikusios šalys ir suinteresuotieji asmenys nesutaria dėl klausimo, ar prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo susijęs su civilinėmis ir komercinėmis bylomis, todėl patenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį. Šiuo klausimu bendrovės *Supreme* ir Graikijos vyriausybė iš esmės teigė, kad, siekiant nustatyti, ar prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo patenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, reikia remtis bylos dėl esmės požymiais, o SHAPE tvirtino, kad turi būti analizuojami pagrindinėje byloje nagrinėjamų laikinųjų apsaugos priemonių požymiai. Europos Komisija, Nyderlandų ir Belgijos vyriausybės, priešingai, pirmumą teikė teisė, kurias laikinosiomis apsaugos priemonėmis siekiama apsaugoti, analizei.
- 52 Primintina, jog, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, laikinosios apsaugos priemonės gali apsaugoti labai skirtingo pobūdžio teises, todėl tai, ar tos priemonės patenka į 1968 m. Briuselio konvencijos taikymo sritį, turi būti nustatoma ne pagal jų pačių pobūdį, o pagal teisių, kurių apsauga jomis užtikrinama, pobūdį (1979 m. kovo 27 d. Sprendimo *de Cavel*, 143/78, EU:C:1979:83, 8 punktas; taip pat 1992 m. kovo 26 d. Sprendimo *Reichert ir Kockler*, C-261/90, EU:C:1992:149, 32 punktas).
- 53 Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, jog atsižvelgiant į tai, kad prašymo dėl laikinųjų priemonių taikymo dalykas susijęs su klausimu, patenkančiu į 1968 m. Briuselio konvencijos materialinę taikymo sritį, ta konvencija taikoma, todėl jos 24 straipsniu gali būti grindžiama laikinasis apsaugos priemonės taikymo teisė kompetencija, net jeigu bylos nagrinėjimas iš esmės jau buvo ar galėjo būti pradėtas, nes laikinosios apsaugos priemonės nustatytos lygiagrečiai tokiai bylai ir jomis iš esmės siekiama apsaugoti tas pačias teises kaip toje byloje (šiuo klausimu žr. 1998 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Van Uden*, C-391/95, EU:C:1998:543, 33 ir 34 punktus).

- 54 Iš šios jurisprudencijos, taikomos Reglamento Nr. 1215/2012 35 straipsniui, kaip priminta šio sprendimo 47 punkte, matyti, kad tai, ar laikinosios apsaugos priemonės patenka į šio reglamento materialinę taikymo sritį, turi būti nustatoma atsižvelgiant ne į jų pačių pobūdį, bet į teisių, kurių apsaugą jomis siekiama užtikrinti, pobūdį.
- 55 Antra, dėl jurisprudencijoje nurodytų kriterijų, pagal kuriuos nustatoma, ar prašymas priskirtinas prie „civilinių ir komercinių bylų“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, reikia priminti, jog Teisingumo Teismas nagrinėjo ginčo šalių teisinių santykių pobūdį ar jo dalyką apibūdinančius elementus (šiuo klausimu žr. 2002 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Baten*, C-271/00, EU:C:2002:656, 29 punktą; 2011 m. spalio 18 d. Sprendimo *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, 39 punktą ir 2020 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, 32 punktą ir juose nurodytą jurisprudenciją) arba alternatyviai pareikšto ieškinio pagrindą ir jo pateikimo sąlygas (šiuo klausimu žr. 2013 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Sapir ir kt.*, C-645/11, EU:C:2013:228, 34 punktą; 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Sunico ir kt.*, C-49/12, EU:C:2013:545, 35 punktą ir 2020 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, 35 punktą ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 56 Nors tam tikri valdžios institucijos ir privatinės teisės subjekto ginčai gali patekti į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, kai ieškinys susijęs su veiksmis, atliktais *iure gestionis*, kitaip yra tuo atveju, kai valdžios institucija veikia vykdydama viešosios valdžios funkcijas (šiuo klausimu žr. 2020 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 57 Kai viena iš ginčo šalių įgyvendina viešosios valdžios prerogatyvas, dėl jos vykdomų viešosios valdžios funkcijų, kurių nereglamentuoja santykiams tarp privačių asmenų taikomos taisyklės, toks ginčas nepriskiriamas prie „civilinių ir komercinių bylų“, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį (šiuo klausimu žr. 2020 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 58 Trečia, kyla klausimas, ar tai, kad byloje tarptautinė organizacija remiasi imunitetu nuo vykdymo, savaime pašalina šią bylą iš Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo srities.
- 59 Pirma, kiek tai susiję su tarptautinės paprotinės teisės principu dėl valstybių imuniteto nuo jurisdikcijos, primintina, jog Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal dabartinę tarptautinę praktiką šis valstybių imunitetas nuo jurisdikcijos nėra absoliutus, bet visuotinai pripažįstamas, kai ginčas susijęs su *iure imperii* atliktais suvereniais veiksmis. Tačiau jis gali būti netaikomas, jei teisme pareiškiamas ieškinys dėl aktų, kurie nesuję su viešosios valdžios funkcijų vykdymu (2020 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, 56 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 60 Be to, dėl privatinės teisės reglamentuojamų įstaigų imuniteto nuo jurisdikcijos Teisingumo Teismas nusprendė, kad dėl imuniteto nedraudžiama taikyti Reglamentą Nr. 1215/2012, jeigu teismas, į kurį kreiptasi, konstatuoja, kad tokios įstaigos nesinaudojo viešosios valdžios prerogatyvomis (šiuo klausimu žr. 2020 m. gegužės 7 d. Sprendimą *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, 58 punktą).
- 61 Ši valstybių ir privatinės teisės reglamentuojamų įstaigų imunitetui nuo jurisdikcijos skirta jurisprudencija taikoma ir tada, kai su imunitetu siejama privilegija remiasi tarptautinė organizacija, neatsižvelgiant į tai, ar tai yra imunitetas nuo jurisdikcijos, ar imunitetas nuo vykdymo. Šio aiškinimo nepaneigia aplinkybė, kad, priešingai nei principu *par in parem non habet imperium* grindžiamas valstybių imunitetas nuo jurisdikcijos (2020 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, 56 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija), tarptautinių organizacijų imunitetas iš esmės suteiktas pagal šių organizacijų steigimo sutartis.
- 62 Taigi, kaip išvados 72 punkte nurodė generalinis advokatas, remiantis tarptautine teise tarptautinės organizacijos nurodytas imunitetas savaime nėra kliūtis taikyti Reglamentą Nr. 1215/2012.

- 63 Vadinas, siekiant nustatyti, ar ginčas, kurio viena iš šalių yra imunitetu nuo vykdymo besiremianti tarptautinė organizacija, patenka į šio reglamento materialinę taikymo sritį, ar ne, reikia išnagrinėti, ar, atsižvelgiant į šio sprendimo 55 punkte nurodytus kriterijus, ši organizacija naudojasi viešosios valdžios įgaliojimais.
- 64 Šiuo klausimu, kaip išvados 67 punkte nurodė generalinis advokatas, vien tai, kad nacionalinis teismas nusprendžia turįs tarptautinę jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatas, negali pakenkti šio ginčo šalimi esančios tarptautinės organizacijos tarptautine teise grindžiamo nurodyto imuniteto apsaugai.
- 65 Šiuo atveju iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad arešto, kurį panaikinti prašyta pagrindinėje byloje pateiktame prašyme, tikslas buvo užtikrinti teisės į skolos, atsiradusios dėl sutartinių teisinių santykių, t. y. SHAPE ir bendrovių *Supreme* sudarytų BOA susitarimų, grąžinimą apsaugą. Šie susitarimai, nors susiję su degalų tiekimu taikos ir saugumo palaikymo operacijai Afganistane, kuriai vadovavo NATO, yra pagrindinės bylos šalių privatinės teisės reglamentuojamų teisinių santykių, dėl kurių jos laisva valia įgijo teises ir pareigas, pagrindas.
- 66 Kaip Komisija teigė rašytinėse pastabose ir kaip generalinis advokatas taip pat nurodė išvados 103 punkte, tai, kaip vykdant BOA susitarimus pateiktus degalus vėliau naudojo SHAPE, nedaro poveikio tokiems teisiniams santykiams. Tai, kad tam tikra veikla siekiama viešojo tikslo, savaime nėra pakankamas veiksnys, dėl kurio šią veiklą būtų galima laikyti vykdoma *iure imperii*, nes ji neprilygsta funkcijų, kurių nereglamentuoja santykiams tarp privačių asmenų taikomos taisyklės, vykdymui (2020 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, 41 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 67 Kiek tai susiję su pareikšto ieškinio pagrindu ar jo pateikimo sąlygomis, taip pat pažymėtina, jog siekiant, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas panaikintų areštą, pateiktas prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kuris grindžiamas bendrosiomis teisės normomis, t. y. Civilinio proceso kodekso 705 straipsnio 1 dalimi.
- 68 Iš to, kas išdėstyta, matyti, jog nei ieškinio, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, šalių teisiniai santykiai, nei tokio ieškinio pagrindas ir pateikimo tvarka nerodo, kad naudotasi viešosios valdžios įgaliojimais, kaip tai suprantama pagal Sąjungos teisę, tačiau tai turės patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, todėl šios rūšies ieškinį apima sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, ir jis patenka į šio reglamento taikymo sritį.
- 69 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“ apima valstybės narės teisme pateiktą prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kuriame tarptautinė organizacija remiasi imunitetu nuo vykdymo, kad būtų panaikintas kitoje nei teismo buvimo vietos valstybėje narėje taikomas areštas ir nustatytas draudimas vėl taikyti tokį areštą, remiantis tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis, pateiktą tuo metu, kai nagrinėjama byla dėl esmės, susijusi su galima skola už šios organizacijos užtikrinamos taikos palaikymo operacijos poreikiams tiekus degalus, jeigu šis prašymas pateiktas nesinaudojant viešosios valdžios įgaliojimais, kaip tai suprantama pagal Sąjungos teisę, ir tai turi įvertinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl antrojo klausimo

- 70 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punktą turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės teisme pateiktas prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kuriame tarptautinė organizacija

remiasi imunitetu nuo vykdymo, kad būtų panaikintas kitoje nei teismo buvimo vietos valstybėje narėje taikomas areštas ir nustatytas draudimas vėl taikyti tokį areštą, remiantis tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis, priskiriamas valstybės narės, kurioje areštas taikomas, teismų išimtinai jurisdikcijai.

- 71 Iš Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punkto matyti, jog byloje dėl teismo sprendimų vykdymo jurisdikciją turi tik valstybės narės, kurioje tas teismo sprendimas buvo įvykdytas arba turi būti vykdomas, teismai, neatsižvelgiant į šalių nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą.
- 72 Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nustatyta, kad Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punktas taikomas ieškiniams, kuriais siekiama, kad būtų nuspręsta dėl prieštaravimo, susijusio su teise panaudoti priverstinio vykdymo, apribojimo arba nusavinimo priemones kilnojamajam arba nekilnojamajam turtui, siekiant užtikrinti veiksmingą teismo sprendimų ir dokumentų vykdymą (2019 m. liepos 10 d. Sprendimo *Reitbauer ir kt.*, C-722/17, EU:C:2019:577, 52 punktas).
- 73 Šiuo atveju, kaip matyti iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, SHAPE ne ginčija priemones, kurias taikė *tribunal de première instance francophone de Bruxelles* (Prancūzų kalba bylas nagrinėjantis Briuselio pirmosios instancijos teismas) pagal 1925 m. dvišalę konvenciją, kad būtų įvykdyti atitinkamai 2017 m. birželio 12 d. *rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas) ir 2017 m. birželio 27 d. *Gerechtshof 's-Hertogenbosch* (Hertogenbosco apeliacinis teismas) sprendimai, bet prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo prašo panaikinti areštą, kurį *rechtbank Limburg* (Limburgo apylinkės teismas) anksčiau nusprendė taikyti procese *ex parte*, ir uždrausti jį vėl taikyti, remiantis tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis. Taigi reikia konstatuoti, kad procesas, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuris savaime nesusijęs su teismo sprendimų vykdymu, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punktą, nepatenka į šios nuostatos taikymo sritį, todėl nepriskiriamas valstybės narės, kurioje areštas taikomas, teismų išimtinai jurisdikcijai.
- 74 Be to, aplinkybė, kad tarptautinė organizacija, kaip antai SHAPE, grįsdama prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo remiasi imunitetu nuo vykdymo, nėra kliūtis teismui nagrinėti jo tarptautinės jurisdikcijos klausimą, remiantis Reglamentu Nr. 1215/2012. Iš tikrųjų klausimas, ar imunitetas, kuriuo remiasi tarptautinė organizacija, užkerta kelią teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijai nagrinėti tokį prašymą arba imtis vykdymo priemonių prieš tokią organizaciją, kyla vėlesniame etape, nustačius šio teismo tarptautinę jurisdikciją.
- 75 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punktas turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės teisme pateiktas prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kuriame tarptautinė organizacija remiasi imunitetu nuo vykdymo, kad būtų panaikintas kitoje nei teismo buvimo vietos valstybėje narėje taikomas areštas ir nustatytas draudimas vėl taikyti tokį areštą, remiantis tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis, nepriskiriamas valstybės narės, kurioje areštas taikomas, teismų išimtinai jurisdikcijai.

Dėl trečiojo klausimo

- 76 Iš esmės trečiasis klausimas dėl nacionalinio teismo vykdomos imuniteto nuo vykdymo, kuriuo remiasi tarptautinė organizacija, pagrįstumo kontrolės apimties pateiktas tuo atveju, jeigu iš atsakymo į pirmąjį ir antrąjį klausimus išplauktų, kad toks rėmimasis imunitetu nuo vykdymo yra lemiamas siekiant pripažinti, kad sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, apima prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, arba siekiant galimai taikyti to reglamento 24 straipsnio 5 punkte nustatytą išimtinę jurisdikcijos taisyklę.

77 Kadangi į šiuos klausimus atsakyta, kad rėmimasis imunitetu nuo vykdymo savaime nepašalina tokio prašymo iš Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo srities ir nedaro poveikio valstybės narės teismų tarptautinės jurisdikcijos nagrinėti šį prašymą nustatymo kriterijams, trečiojo klausimo nagrinėti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

78 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“ apima valstybės narės teisme pateiktą prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kuriame tarptautinė organizacija remiasi imunitetu nuo vykdymo, kad būtų panaikintas kitoje nei teismo buvimo vietos valstybėje narėje taikomas areštas ir nustatytas draudimas vėl taikyti tokį areštą, remiantis tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis, pateiktą tuo metu, kai nagrinėjama byla dėl esmės, susijusi su galima skola už šios organizacijos užtikrinamos taikos palaikymo operacijos poreikiams tiekus degalus, jeigu šis prašymas pateiktas nesinaudojant viešosios valdžios įgaliojimais, kaip tai suprantama pagal Sąjungos teisę, ir tai turi įvertinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.**
- 2. Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 5 punktas turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės teisme pateiktas prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kuriame tarptautinė organizacija remiasi imunitetu nuo vykdymo, kad būtų panaikintas kitoje nei teismo buvimo vietos valstybėje narėje taikomas areštas ir nustatytas draudimas vėl taikyti tokį areštą, remiantis tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis, nepriskiriamas valstybės narės, kurioje areštas taikomas, teismų išimtinai jurisdikcijai.**

Parašai.